

PhD WORKSHOP 2015
32-35

DOI: 10.13164/PHD.FA2015.7

Jonáš Ferenc

Proměna příměstských venkovských sídel

Klíčová slova: Příměstská vesnice; Urbanizace; Venkov

Kontakt: jonas.e.ferenc@gmail.com

Školitel: Jan Koutný

Tematický okruh: Urbanismus

Transformations of Rural Settlements in the Urban Fringe

Most Czech, Moravian and Silesian villages face chronic problems including the weakening of their primary agricultural function (and the fact that this type of economic activity does not appeal to the younger generations), changes in the population structure (the original population leaving for the city and new residents coming, who only return home to sleep), lower purchasing power of the village (due to low wages in the agricultural sector and in small local businesses, along with a shortage of jobs), insufficient transport infrastructure, unclear ownership relations, loss of identity due to the proximity of the urban core, and uncontrolled suburbanisation transforming villages and their surroundings.

Má práce se zaměřuje na příměstské vesnice (a potažmo i vesnice vzdálenější od větších městských celků), jejich současnou podobu a historickou proměnu.

Většina českých, moravských a slezských venkovských obcí se potýká s vleklými problémy, mezi které patří oslabení jejich primární agrární funkce (a neatraktivita takového způsobu obživy pro mladší generace), změna složení obyvatelstva (odchod původních obyvatel do měst a příchod „obyvatel na přespání“), snížená kupní síla vesnice (v důsledku nízkých platů v zemědělství či místní malovýrobě a nedostatku jiných pracovních příležitostí), nedostačující dopravní infrastruktura, nevyjasněné majetkové vztahy, ztráta vlastní identity vinou blízkosti jádrového města a neřízená suburbanizace, která proměňuje vsi i jejich okolí. Důsledkem těchto problémů je pak vyliďňování venkova, stárnutí stávajících obyvatel a nepříliš příznivé vyhlídky pro další budoucnost. V mnoha případech dochází k „anexi“ příměstských vesnic do širšího městského celku a jejich proměně na „noclehárny“, které nemají vlastní společenský život a slouží jako vzdálenější městské čtvrti.

Situace v sousedním Bavorsku vypadá naproti tomu zcela odlišně. Nikdy tu neproběhla kolektivizace a komunistická diktatura nezpřetrhala vztahy obyvatel k půdě a majetku, které patřily jejich rodinám po staletí. Mnohé problémy, které řešíme v České republice, jsou zde proto prakticky neznámé a vesnice v okolí měst rostou přirozeným způsobem, přičemž si zachovávají původní venkovskou a místní identitu. Kvalitní síť infrastruktury umožňuje větší mobilitu obyvatel, a velká část obyvatel tak dojíždí za prací do města půl hodiny i více. Zároveň ale žijí právě v místě svého bydliště a hrdě se účastní tamějšího sociálního života a hlásí se k obci jako takové, nikoli k jádrovému městu.

Cílem mé práce je proto snaha o porovnání české a bavorské obce na konkrétních případech ve smyslu trvale udržitelného rozvoje a následný rozbor prvků, které fungují lépe v daných systémech.

SOUPIS ZDROJŮ

BINEK, Jan a kolektiv. *Venkovský prostor a jeho oživení* [online]. c2006, poslední revize 1.1.2012 [cit.2012-01-15]. <<http://www.garep.cz/publikace/venkovsky-prostor-a-jeho-oziveni.pdf>>.

BINEK, Jan a kolektiv. *Synergie ve venkovském prostoru - Přístupy k řešení problémů rozvoje venkovských obcí* [online]. c2006, poslední revize 1.1.2012 [cit.2012-01-15]. <<http://www.garep.cz/publikace/synergie2-Pristupy.pdf>>.

BINEK, Jan a kolektiv. *Synergie ve venkovském prostoru - Paradoxy rozvoje venkova* [online]. c2006, poslední revize 1.1.2012 [cit.2012-01-15]. <<http://www.garep.cz/publikace/synergie3-Paradoxy.pdf>>.

BLAŽEK, Bohuslav. *Venkovy – anamnéze, diagnóza, terapie*. 1. vydání Brno: ERA group spol.s.r.o, 2004. 184 s. ISBN: 80-86517-90-X.

HOLEČEK, Jan a kolektiv. *Obec a její rozvoj v širších souvislostech* [online]. c2006, poslední revize 1.1.2012 [cit.2012-01-15]. <<http://www.garep.cz/publikace/obec-a-její-rozvoj-v-sirších-souvislostech.pdf>>.

SKÁLA, Jiří. *Disharmonie architektury venkova a její náprava*. 1. vydání Brno: VUT v Brně, 2004. 32 s. ISBN 8021427671.

ŽALUD, Augustín. *Česká vesnice: život našich předků; poměry hospodářské a sociální, jejich slavnosti a obyčeje, byt (stavby a zařízení), umění lidové*. 1. vydání Praha: nákladem B. Kočího, 1919. 127 s.

GRAFICKÉ PŘÍLOHY

[1-2] Archiv autora na podkladu map Google. In: Google Maps [online]. (c) 2014 Google. [2015]. Dostupné z: <https://maps.google.com>

